

studenten aan het werk

inhoud

1.	intro en aanpak	p. 3
1.1.	intro - waarom deze studie?	3
1.2.	aanpak	4
2.	resultaten	p. 5
2.1.	slechts 14% van de jongeren werkt niet	5
2.2.	welke soort jobs en in welke sectoren?	7
2.3.	familie efficiëntste zoek- en vindkanaal	8
2.4.	zwartwerk bij studenten daalt	10
2.5.	mannen verdienen al iets meer dan vrouwen	12
2.6.	fuifbeesten? spaarvarkens!	12
2.7.	korte termijn primeert	16
2.8.	vrij tevreden	18
2.9.	kieskeurig? veeleisend? te kort door de bocht!	18
2.10.	soft skills	20
2.11.	na de studies	21
3.	belangrijkste conclusies	p. 22

1. intro en aanpak

1.1. intro

waarom deze studie?

- Vorig jaar waren er in ons land bijna een half miljoen jongeren aan de slag als jobstudent.
- 232 919 studenten vonden hun job via een uitzendkantoor. Dat zijn er 15 000 meer dan het jaar voordien.
- Meer dan een persoon op drie (33,2%) die via een uitzendkantoor aan de slag gaat is student (uitzendarbeid is nevenactiviteit naast studies)
- 33,9% van de uitzendkrachten is jonger dan 25 jaar.
- Randstad zette in 2016 46 670 studenten aan het werk.

De cijfers spreken voor zich. De uitzendkantoren vervullen een steeds belangrijkere brugfunctie tussen jongeren en werkgevers op de Belgische arbeidsmarkt. Onze consultants zijn daarbij dagelijks dé spilfiguur tussen studenten en ondernemingen en kennen de noden van beide klantengroepen door én door. Dankzij deze studie verzamelen we daarenboven al 13 jaar lang goed onderbouwde data over wat er te weten valt over de verhouding tussen studenten en werk. En als grootste human resources-dienstverlener van het land willen we deze expertise ook graag delen.

Al sinds de allereerste studie in 2004 gaan we jaarlijks bij een representatieve groep van 1000 studenten na wanneer ze werken, welke jobs ze doen en in welke sectoren ze aan de slag gaan. Omdat we vinden dat "werk" meer is dan betaalde arbeid uitoefenen in een bedrijf, onderzoeken we ook in welke mate de studenten zich engageren als vrijwilliger of klussen doen. We gaan na hoe ze die jobs zoeken, hoeveel ze verdienen en waaraan ze hun geld uitgeven. We rapporteren hoeveel studenten zonder een arbeidscontract aan de slag gaan en peilen naar hoe tevreden ze zijn over hun job en naar wat ze belangrijk vinden.

En net omdat we dat al die jaren nauwgezet doen, kunnen we ook vandaag weer interessante verbanden leggen en evoluties rapporteren.

Deze studie onderzoekt heel wat facetten van de allereerste contacten die jongeren hebben met onze arbeidsmarkt. En hoewel de resultaten van deze studie op heel wat vlakken een zeer geleidelijke evolutie of zelfs een status quo vertonen - wat aantoonde dat de gehanteerde methodologie erg degelijk is - kunnen we ook dit jaar enkele interessante evoluties optekenen. Deze studie is wat ons betreft verplichte lectuur voor al wie met kennis van zaken wil meepraten over jongeren en werk. En we durven zelfs hopen dat deze studie ook inspiratie kan bieden voor de beleidsmakers en de bedrijven die net zoals wij hun steentje willen bijdragen om dat eerste contact van jongeren met de arbeidsmarkt in goede banen te leiden.

We wensen u alvast veel leesplezier.

1.2. aanpak

Voor dit onderzoek werden 1000 studenten bevraagd die ouder zijn dan 15 jaar en ingeschreven in het secundair (algemeen, technisch en beroeps) of het hoger onderwijs (universiteit, hogeschool). De enquête werd eind april 2017 online ingevuld. De subgroepen zijn representatief voor de populatie (naar geslacht, taal, regio ...).

De studenten werden bevraagd rond allerlei werkgerelateerde onderwerpen: Hoeveel verdienen ze? Welk soort jobs doen ze? In welke sectoren? Waaraan besteden ze hun geld? Hoe tevreden zijn ze over hun job? Gingen ze aan de slag met een arbeidscontract? Dit jaar vroegen we de studenten ook opnieuw hoe zij de impact van de technologische vooruitgang op de arbeidsmarkt inschatten, polsten we naar wat ze vinden van de nieuwe studentenwetgeving en gingen we na hoe kieskeurig ze nu eigenlijk zijn. Ze kregen ook enkele vragen voorgeschoteld waarmee we polsen naar hoe zij hun soft skills inschatten.

figuur 1: de respondenten

geslacht	man	44%
	vrouw	56%
taal	Franstalig	46%
	Nederlandstalig	54%
leeftijd	< 18 jaar	25%
	18-21 jaar	49%
	22-25 jaar	18%
	26-30 jaar	7%
studieniveau	master	20%
	bachelor	34%
	middelbaar of lager	46%
regio	Vlaanderen	47%
	Wallonië	29%
	Brussel	24%

2. resultaten

2.1. slechts 14% van de jongeren werkt niet

Met deze studie onderzoeken we in de eerste plaats de verhouding tussen studenten en betaalde arbeid bij een bedrijf, in de overheidssector of in de non-profitsector. Maar omdat we werk niet willen reduceren tot werken als jobstudent, gaan we in deze studie ook telkens na of de studenten klussen tegen betaling of zich inzetten als vrijwilliger.

Slechts 14% van de jongeren werkt niet (16% vorig jaar). Ze doen geen studentenjob, doen geen klussen en zetten zich niet in als vrijwilliger. Het overgrote deel van de studenten werkt dus wel.

Uitgesplitst naar de verschillende vormen van werk geeft dit het volgende resultaat.

- 69% (tov 66% vorig jaar) van de studenten werkt **als jobstudent tijdens de zomervakantie**. Het aantal studenten dat tijdens de zomermaanden aan de slag gaat, is vrij stabiel en schommelt sinds het begin van de peilingen tussen de 65 en de 70 procent.
- 58% (tov 54% vorig jaar) van de respondenten werkt **als jobstudent tijdens de rest van het jaar**. Dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van de eerste meting in 2004. Ter vergelijking: bij de eerste meting in 2004 gaf slechts 30% van de studenten aan te werken tijdens het schooljaar. De verklaring moeten we zoeken bij de steeds flexibelere wetgeving die de enorme nood aan flexibiliteit bij zowel studenten als de Belgische bedrijven voor een stuk lenigt (zie kader supra).
- Slechts 19% van de studenten werkt alleen tijdens de zomervakantie en 9% alleen tijdens het schooljaar. Het overgrote deel van de studenten **combineert dus beide periodes**.
- Studenten werken **gemiddeld 43 dagen per jaar**.
- Van diegenen die op regelmatige basis werken tijdens het schooljaar, geeft 14% van de studenten aan dat ze ook **werken tijdens de schooluren**.
- 45% (tov 41% vorig jaar) van de studenten **doet allerhande klusjes tegen betaling** zoals babysitten of helpen in de tuin.
- 29% van de studenten zet zich in **als vrijwilliger**. Dat aantal is sinds het begin van de metingen erg stabiel gebleven (33% in 2004). Hoewel sinds 2004 dubbel zo veel studenten het hele jaar door werken, ging dat dus niet ten koste van hun engagements als vrijwilliger. Deze resultaten bevestigen de berichten in de media dat de vrijwilliger met uitsterven zou bedreigd zijn niet. Een positieve vaststelling, gezien vrijwilligerswerk vaardigheden aanscherpt die later in het beroepsleven van pas komen.

nieuwe wetgeving erg positief onthaald

Vandaag mogen studenten in de loop van het kalenderjaar 475 uur werken. Studenten die regelmatig drie of vier uur per dag werken verliezen sinds 1 januari 2017 niet langer een volledige werkdag per keer dat ze aan de slag gaan.

Uit ons onderzoek blijkt dat 1 student op 5 nog niet op de hoogte is van de nieuwe wetgeving. Van diegenen die wel op de hoogte zijn, is 93% positief over de aanpassing van 50 dagen naar 475 uur. 61% van de studenten is zelfs voorstander om nog meer te werken dan de 475 uren die vandaag voorzien zijn.

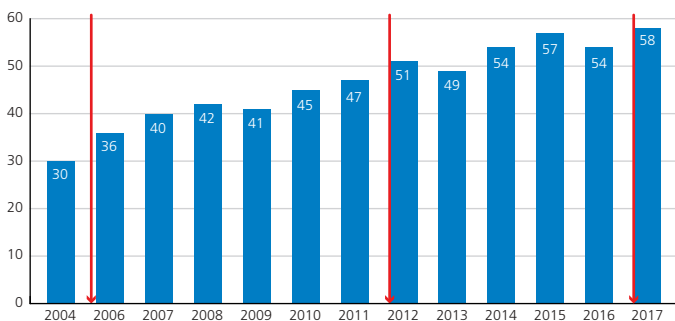
De studenten die de eerste 4 maanden van 2017 via Randstad werkten, werkten in totaal meer dan 8% meer dan dezelfde periode vorig jaar. Omdat de zomerperiode uiteraard dé piekperiode is voor studentenarbeid, zal pas na de zomer van 2017 echt duidelijk worden welke impact de nieuwe wetgeving heeft op het aantal gepresteerde uren.

Deze figuur toont de evolutie van het aantal studenten dat tijdens het schooljaar werkt. De rode pijlen geven aan wanneer de studentenwetgeving werd aangepast.

- In oktober 2005 mochten studenten ook buiten de zomerperiode 23 dagen aan de slag onder het voordelige studentenstatuut.
- Begin 2012 werd de regeling van 23 dagen tijdens de zomerperiode en 23 dagen in de rest van het jaar aangepast naar 50 dagen per jaar.
- Vanaf 1 januari van dit jaar mogen studenten 475 uur per jaar met een studentencontract aan de slag.

figuur 2: hoeveel studenten werken tijdens het jaar? (in%)

figuur 3: gewenste versus laatst uitgevoerde studentenjob

Welke studentenjob wil je doen?			Wat was je laatste studentenjob?		
1	Administratief bediende	15%	1	Administratief bediende	12%
2	Monitor, animator, redder	12%	2	Kassier(ster)	12%
3	Barman/barmaid	7%	3	Productiearbeider	10%
4	Magazijnier	7%	4	Monitor, animator, redder	9%
5	Kassier(ster)	7%	5	Magazijnier	8%
6	Productiearbeider	6%	6	Rekkenvuller	7%
7	Hulp in de zorgsector	5%	7	Poetsman/-vrouw	5%
8	Rekkenvuller	5%	8	Kelner	5%
9	Host(esse)	5%	9	Barman/barmaid	5%
10	Medewerker attractiepark	4%	10	Keukenhulp	4%

2.2. welke soort jobs en in welke sectoren?

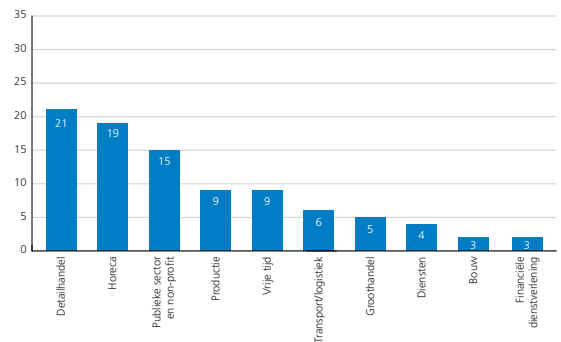
De sectoren die het meest een beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (19%) en de overheid/non-profit (15%). Productiebedrijven (9%) en de sector van de vrije tijd (9%) vervolledigen de top 5.

Gevraagd naar de job die ze het laatst deden, gaan de meeste studenten aan de slag als administratief bediende en kassier(ster) (12%), gevolgd door een job als productiearbeider (10%) en redder, monitor of animator (9%).

Er tekenen zich enkele opmerkelijke verschillen tussen de mannen en de vrouwen af. 17% van de dames werkte immers als kassierster (ten opzichte van 6% van de mannen). En 17% van de mannen werkte als productiearbeider (tov 4% van de dames). De dames gaan ook vaker als monitor, redder of animator aan de slag (12% tov 6%) en de heren werken vaker als magazijnier (12% tov 4%).

Als we kijken naar het verschil tussen de jobs die ze graag willen doen en de laatste studentenjob die ze effectief deden, dan zien we dat het grootste aantal studenten (15%) als administratief bediende aan de slag willen én die job in realiteit ook aan de haak slaan (12%). Opvallend is ook dat – hoewel de volgorde afwijkt - de top tien vrij gelijk loopt. Studenten moeten alleen vaker aan de slag als poetsman/-vrouw, kelner en keukenhulp dan hen lief is.

figuur 4: in welke sectoren werken de studenten? (in %)

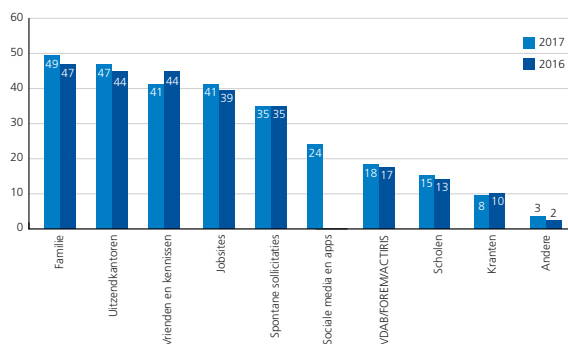
2.3. familie efficiëntste zoek- en vindkanaal

We stellen al bij al een grote stabiliteit vast in de top van de rangschikking van zoekkanalen voor een studentenjob. De familie blijft met 49% nipt het populairste kanaal (tov 47% vorig jaar). Vrienden en kennissen zakken als zoekkanaal naar de derde plaats (van 44% naar 41%). De uitzendkantoren zijn met 47% van de studenten (44% vorig jaar) het tweede belangrijkste kanaal om een studentenjob te zoeken.

We moeten nog een kanttekening plaatsen bij de score van de uitzendkantoren. De kans is immers groot dat studenten die aan de slag willen bij de overheid, de uitzendkantoren logischerwijs niet als een valabel zoekkanaal zien.

De vrienden en kennissen delen hun derde plaats met de jobsites (41% tov 39% vorig jaar). 35% van de studenten ziet de **spontane sollicitatie** ook als valabel kanaal om een studentenjob te zoeken. Daarna doet 18% van de studenten ook een beroep op VDAB/Forem/Actiris en zoekt 15% van de studenten ook via de school. 8% van de studenten zoekt ook via de kranten en 3% van de studenten zoekt ook via andere kanalen.

figuur 5: hoe zoeken de studenten een studentenjob? (in %)

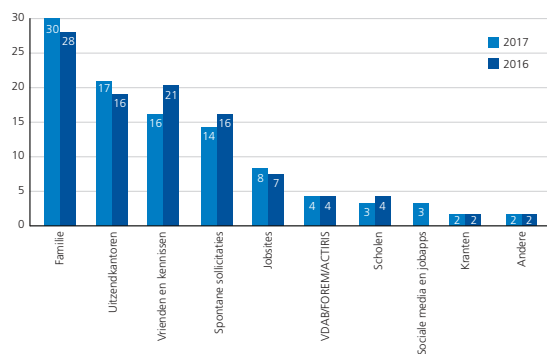

Dit jaar gingen we ook na in welke mate studenten de sociale media en jobapps inzetten bij hun zoektocht naar een studentenjob. Hoewel de berichtgeving rond het gebruik van sociale media en jongeren anders doet vermoeden, beschouwt slechts 1 student op 4 (24%) de sociale media en jobapps als een valabel zoekkanaal. Ze belanden vóór de VDAB/FOREM/Actiris op de zesde plaats.

hoe vinden ze hun studentenjob?

We vroegen de studenten ook hoe ze hun laatste job gevonden hebben. Hier moeten we een onderscheid maken tussen de formele en de informele kanalen. De informele kanalen (netwerk,...) bieden de studenten vaak meer kans op een job. De kans is groot dat de sollicitatiebrief van een student die via zijn netwerk aan de slag wil, bovenaan de stapel komt te liggen. Via de formele kanalen krijgen ze daarentegen veel meer te maken met de wetten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en is er ook veel meer sprake van concurrentie .

figuur 6: hoe vonden de studenten hun laatste studentenjob? (in %)

Als we kijken naar de informele kanalen, dan blijft familie met 30% (28% vorig jaar) het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Opvallend is echter dat het aantal studenten dat zijn studentenjob vond via vrienden of kennissen wat daalt van 21% naar 16%, waardoor de uitzendkantoren als formeel kanaal met 17% van de studenten het tweede efficiëntste kanaal zijn om een studentenjob aan de haak te slaan. Met dit resultaat blijken de uitzendkantoren opnieuw een stuk doeltreffender dan de publieke bemiddelingsdiensten (4% =).

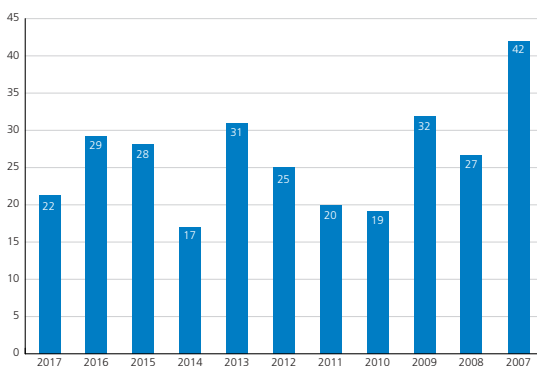
Daarna volgen spontane sollicitaties (14%), jobsites (8%), VDAB/FOREM/ACTIRIS (4%) en de scholen (3%). En hoewel 1 student op 4 de sociale media en jobapps als valabel kanaal zien om een studentenjob te versieren, blijken deze in de praktijk met 3% maar weinig efficiënt. Althans tot op heden.

2.4. zwartwerk bij studenten daalt

hebben de studenten een arbeidscontract?

Ten opzichte van de bevraging van vorig jaar, is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat teruggelopen. Vorig jaar was nog 18% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft 13% van de studenten aan in het zwart te werken. Ook bij de studenten jonger dan 18 jaar lijkt de situatie positiever dan vorig jaar. 22% (tov 29% vorig jaar) van de -18-jarigen zegt immers zonder contract te werken. Maar hoewel de situatie dus licht verbeterd is, gaat bij de min 18-jarigen nog steeds meer dan 1 op 5 zonder contract aan de slag.

figuur 7: evolutie aandeel -18-jarigen zonder contract (in %)

Het grootste aandeel studenten dat zonder contract aan de slag gaat vinden we in de bedrijven uit de sector van de vrijetijdsbesteding (19%). Als we bovendien rekening houden met de omvang van de bedrijven, worden studenten het vaakst zonder contract tewerkgesteld in bedrijven met minder dan 6 personeelsleden. Maar liefst 28% van de studenten die aan de slag gingen in een bedrijf met minder dan 6 personeelsleden, deed dat zonder contract.

Hoewel 3 wetswijzigingen de studentenarbeid zowel voor studenten als voor hun werkgevers een pak interessanter hebben gemaakt (vrijgesteld van alle sociale lasten, met uitzondering van een solidariteitsbijdrage) en de risico's die men neemt met zwartwerk niet opwegen tegen de voordelen van de huidige regeling, gaat vandaag nog steeds meer dan 1 student op 5 jonger dan 18 aan het werk zonder contract.

Onderstaande grafiek toont de evolutie van het zwartwerk bij de jobstudenten. De rode pijlen geven aan op welke momenten drie wetswijzigingen studentenarbeid interessanter maakten en daarmee een belangrijke voedingsbodem van zwartwerk wegnamen. De voordelige regeling die sinds 1 januari 2017 in voege is waardoor studenten 475 uur met een studentencontract aan de slag mogen per jaar maakt het inschakelen van studenten zo interessant dat het redelijk onbegrijpelijk is dat bedrijven vandaag nog steeds 1 student op 5 jonger dan 18 aan het werk zetten zonder contract.

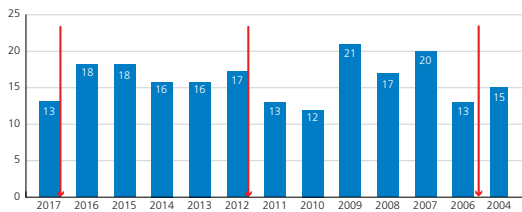
Dat neemt echter niet weg dat de nieuwe wetgeving er wel lijkt in te slagen het zwartwerk bij studenten terug te dringen. Of deze daling structureel is, zal volgend jaar moeten blijken.

wordt dat contract gerespecteerd?

90% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden. Dat komt overeen met de resultaten van vorig jaar.

Voor bijna 8 studenten op 10 dekte het contract het aantal gepresteerde uren. Slechts 13% werkte meer uren dan overeengekomen, maar in 7 van de 10 gevallen werden deze uren ook uitbetaald.

figuur 8: evolutie aandeel studenten zonder contract (in %)

met welk soort contract werken de studenten?

Studentenarbeid is een bijzonder flexibele arbeidsvorm. 19% van de studenten werkt met uurcontracten, 27% met weekcontracten en 22% met een maandcontract (meestal tijdens de zomerperiode). Met de nieuwe regeling die in uren in plaats van in dagen telt, valt te verwachten dat studenten in de toekomst nog vaker aan de slag zullen zijn met uurcontracten.

2.5. mannen verdienen al iets meer dan vrouwen

We vroegen de studenten ook hoeveel ze verdienen. Daarbij valt op dat er zich al een weliswaar klein, maar significant verschil aan inkomsten aftekent tussen de mannen en de vrouwen.

- Wat de betaalde jobs betreft (tijdens het jaar en tijdens de vakantiemaanden), verdienen de studenten gemiddeld 2030 euro per jaar.
- De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (1904 euro, tov 2166 euro). Hoewel dat deels te verklaren is door de twee dagen die de mannen gemiddeld meer werken, zien we dat verschil ook in het uurloon: de mannen verdienen met 11,1 euro meer dan 1 euro meer per uur dan de vrouwen die gemiddeld 10 euro per uur betaald worden

- Ook met klussen (420 euro) verdienen de mannen jaarlijks meer dan de vrouwen (234 euro).

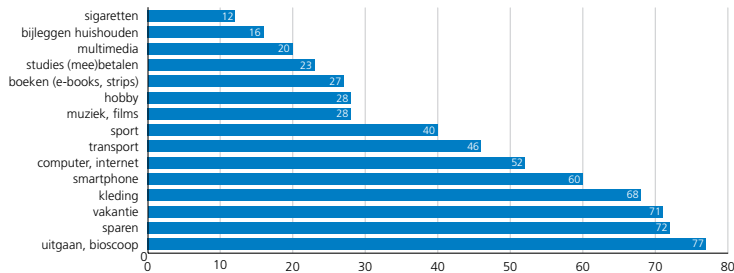
2.6. fuifbeesten? spaarvarkens!

- Ook dit jaar blijkt uit deze studie dat de Belgen van jongs af aan fervente spaarders zijn. 72% spaart meer dan een kwart van zijn inkomsten.
- Hetzelfde geldt voor reizen. 7 studenten op 10 besteedt een vierde van zijn inkomsten aan een reis.
- Bijna de helft van de studenten (46%) spendeert 12% van zijn inkomsten aan de financiering van een eigen voertuig of aan transport.
- Bijna acht op de tien studenten gebruikt zijn inkomsten voor een avondje uit, maar dit is slechts goed voor iets meer dan 13% van hun budget.

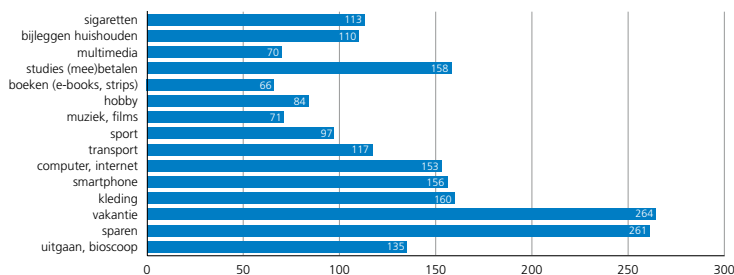

- Bijna één student op vier (23%) gebruikt net zoals vorig jaar zijn inkomsten om de kosten van de studies (mee) te betalen. Deze studenten geven gemiddeld 16% van hun inkomsten uit voor de betaling van hun studies.
- Ten opzichte van vorig jaar leveren opmerkelijk minder studenten een bijdrage aan het gezinsbudget. Dat aandeel loopt terug van 23% naar 16%. Bij diegenen die een bijdrage leveren, gaat het om 11% van hun inkomsten.
- Het uitgavenpatroon van de mannelijke en de vrouwelijke studenten is erg gelijklopend. Alleen geven de mannen meer uit aan computers en internet (10% versus 6% van hun budget), terwijl de vrouwen meer uitgeven aan kleding (13% versus 8%).

figuur 9: % studenten dat hieraan geldt uitgeeft

figuur 10: bedrag (in euro) dat gemiddeld gespeneerd wordt aan deze uitgavenpost

- 8% van de Belgische studenten woont niet meer bij de ouders.
14% van de Belgische studenten zit op kot tijdens de week.
- 16% van de Belgische studenten draagt bij aan het huishoudbudget voor een gemiddeld bedrag van 110 euro.
- Studenten en scholieren werken in België gemiddeld 43 dagen per jaar. Als we ervan uitgaan dat een werkdag 7,5 uren telt, brengt ons dat op 322,5 uur per jaar.
- Belgische studenten verdienen 2 030 euro per jaar.

- 56% van de Nederlandse studenten heeft het ouderlijk huis verlaten. Bij universiteitsstudenten loopt dat aandeel op tot 73%.
- 1 thuiswonende student op 10 betaalt kostgeld (gemiddeld 132 euro per maand). 28% draagt bij door bijvoorbeeld regelmatig boodschappen te doen.
- Studenten werken in Nederland gemiddeld 15 uur per week (bijbaan of betaalde stage). Als we ervan uitgaan dat studenten per jaar 6 weken vakantie nemen, werken Nederlandse studenten 690 uur per jaar.
- Nederlandse studenten verdienen maandelijks gemiddeld 332 euro met hun bijbaan.

Bronnen: Nibud Studentenonderzoek 2015, Overheidsplatform Wijzer in Geldzaken en Landelijke Monitor Studentenhuisvesting 2016

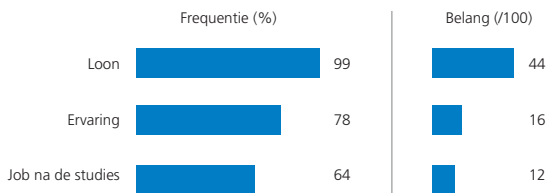
61% kiest
studentenjobs totaal
niet in functie van de
studies

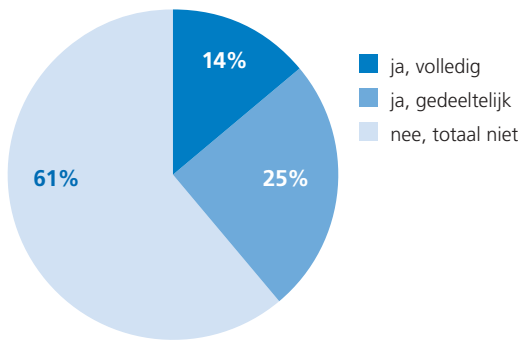
2.7. korte termijn primeert

We vroegen de studenten met welke factoren ze rekening houden in hun zoektocht naar een studentenjob. Hét belangrijkste criterium bij de keuze van een studentenjob is het geld dat ze ermee kunnen verdienen. Het salaris is doorslaggevend, ver voor de werkervaring of de toekomstperspectieven die een studentenjob kunnen bieden. Bovendien geeft 61% van de studenten aan dat ze hun studentenjob totaal niet in functie van hun studies kiezen.

figuur 11: loon versus ervaring en job na de studies
(frequentie en belang)

figuur 12: kies jij je studentenjob in functie van jouw studies? (in %)

We gingen een beetje verder in de vragenlijst ook na wat studenten zeer concreet belangrijk vinden aan een studentenjob. Daaruit blijkt nogmaals dat ze het loon dat ze met de studentenjob kunnen verdienen het belangrijkste vinden. Als we hen vragen om een score te geven op 10, dan staat het loon en de beschikbaarheid van informatie om de job goed te kunnen doen helemaal bovenaan met een score van 8,2/10.

Bijna even belangrijk vinden ze de werksfeer, een goede relatie met de baas en een werkomgeving die hen toelaat om de job goed te doen (8/10). De jobinhoud bengelt, net zoals de voorgaande jaren, helemaal onderaan de lijst met een score van 7,5/10.

Kortom: de studenten doen studentenjobs om geld te verdienen. Ze hechten heel wat minder belang aan de jobinhoud. Dat ze toch gemotiveerd zijn om het goed te doen, blijkt uit het feit dat ze veel belang hechten aan goed geïnformeerd te zijn en een omgeving te hebben die hen toelaat de job goed te doen.

werkgevers en studenten laten kansen liggen.

De jobinhoud is het minst doorslaggevend bij de zoektocht naar een studentenjob. En vervolgens vindt slechts 1 student op 5 het werk interessant.

een studentenjob heeft nochtans meer te bieden dan alleen loon.

Studenten laten enorme kansen liggen door alleen op de korte termijn te denken waardoor ze het potentieel van studentenjobs niet ten volle aanboren. Jongeren die kunnen aantonen dat ze al ervaring hebben opgedaan die in het verlengde ligt van hun studies, betreden de arbeidsmarkt met een serieuze streep voor op hun concurrenten. Wat betekent dat ze op de iets langere termijn meer kans maken op een job na hun studies én dus meer kans hebben om snel een vast inkomen te hebben.

84% van de studenten wil bij dezelfde werkgever aan het werk voor een studentenjob. Slechts 23% ziet het bedrijf nog als een optie voor een job na de studies.

Bedrijven spenderen enorme bedragen aan rekruteringscampagnes, maar laten de jobstudenten die ze jaarlijks over de vloer krijgen zomaar wegglijpen. Bedrijven onderschatten het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal. Studentenjobs zijn immers hét kanaal bij uitstek om toekomstige werknemers aan te trekken, te evalueren en een duurzame relatie met hen op te bouwen.

2.8. vrij tevreden

Studenten zijn globaal genomen vrij tevreden over hun job. Die tevredenheid vertaalt zich in een gemiddelde score van 7,8 op 10.

Toch is ook 18% van de studenten ontevreden over zijn studentenjob (score van 1 tot 6 op 10).

- 36% van de respondenten vindt de job niet interessant. Deze vaststelling is vrij logisch aangezien het gros van de studenten de jobinhoud het minst belangrijk vinden bij hun zoektocht naar een job.
- 32% vindt dat ze onvoldoende geïnformeerd worden over hun rechten en plichten als student
- 21% is van oordeel dat hun loon niet overeenstemt met de geleverde prestaties

Studenten zijn het meest tevreden over de info die ze krijgen over de jobinhoud (7,9/10) en over de werkomgeving en de middelen die hen ter beschikking gesteld worden om hun job naar behoren te kunnen uitvoeren (7,8/10).

2.9. kieskeurig? veeleisend? te kort door de bocht!

Het afgelopen jaar rapporteerden de media regelmatig over het aantal studenten die een studentenjob doen. En in de meeste van die berichten getuigden tal van bedrijven over hun openstaande vacatures voor jobstudenten die ze niet ingevuld krijgen. Volgens de bedrijven ligt dat aan de studenten. Ze zouden kieskeurig zijn en niet openstaan voor avond- of weekendwerk. Wij vroegen het de studenten zelf.

Op de vraag of ze veeleisend zijn wat de inhoud van hun job betreft, krijgen we geen eenduidig antwoord. Meer dan de helft van de studenten (56%) geeft aan dat ze niet zomaar eender welke job zouden willen doen. Zoals we hierboven al zagen, kiezen ze hun studentenjob weliswaar in functie van het geld dat ze ermee kunnen verdienen. Maar dat betekent voor meer dan de helft van de studenten niet dat ze zomaar alle jobs zouden aanvaarden. Het betekent uiteraard ook dat maar liefst 44% wel bereid is om het even welke job te aanvaarden.

Gevraagd naar of ze kieskeurig zijn wat hun uurrooster betreft, geeft 74% van de studenten aan dat dat niet het geval is en dat ze wel degelijk bereid zijn om 's avonds en in het weekend te werken.

Studenten kieskeurig noemen omdat ze niet 's avonds of in het weekend willen werken, gaat dus te kort door de bocht. Zoals wel vaker is de realiteit complexer dan dat. Studenten hebben steeds meer keuze. En dan laten ze die keuze grotendeels afhangen van het loon dat ze met een studentenjob kunnen verdienen én zijn er voor meer dan de helft van hen toch ook basisvereisten naar jobinhoud toe. Als ze de keuze hebben tussen 2 jobs die voldoen aan deze criteria én 1 van beide jobs heeft een uurrooster dat hen minder past, dan is de keuze – net zoals dat het geval zou zijn bij elke andere werknemer – snel gemaakt.

Heel wat bedrijven maken werk van hun aantrekkelijkheid als werkgever. Op een arbeidsmarkt waar de vraag naar studenten op sommige plaatsen en voor bepaalde tijdstippen groter wordt dan het aanbod, hebben bedrijven er baat bij om ook naar deze doelgroep toe hun troeven in de verf te zetten!

2.10. soft skills

Volgens een onderzoek van het Vormingsfonds voor Uitzendkrachten zien jongeren amper in welke vaardigheden werkgevers belangrijk vinden en overschatten ze hun softskills (houding, gedrag,...).

Volgens een artikel in De Standaard zit het zo: "Terwijl bijna de helft van de werkgevers vindt dat jongeren te weinig zelfkritisch zijn, dat ze te weinig inzicht hebben in hun eigen sterktes en zwaktes en dat ze niet goed kunnen omgaan met conflicten, blijft het aantal jongeren dat die tekortkomingen erkent, onder de 10 procent."

Wij gingen na hoe de studenten hun gedrag tijdens hun laatste studentenjob inschatten.

Gevraagd naar of ze bij hun laatste studentenjob van bij het begin perfect wisten wat van hen verwacht werd naar jobinhoud, geeft bijna 1 op 3 studenten aan dat niet 100% te weten. Gevraagd naar of ze bij die laatste job van bij het begin perfect wisten welk gedrag van hen verwacht werd, loopt het aandeel van zij die het niet wisten terug naar 1 student op 5.

85% van de studenten denkt bovendien dat hun baas bij de laatste studentenjob tevreden was over het geleverde werk én over hun houding/gedrag. (slechts 15% denkt dat zijn baas niet tevreden was over zijn gedrag)

Deze resultaten tonen inderdaad aan dat studenten erg positief zijn over hun attitude en gedrag, wat – gegeven de resultaten van het onderzoek van het Vormingsfonds – doet vermoeden dat dat niet helemaal overeenstemt met hoe hun werkgevers hun gedrag beoordelen.

2.11. na de studies

Tot slot gingen we nog na hoe de studenten hun kansen op de arbeidsmarkt inschatten.

37% van hen denkt 1 à 3 maanden na de studies werk te vinden. 17% is nog optimistischer en is ervan overtuigd dat ze binnen de maand na het afstuderen aan de slag zullen zijn. Slechts 4% van de respondenten vreest dat hij of zij meer dan een jaar na het afstuderen aan de slag zal zijn. Deze resultaten stemmen overeen met de resultaten van vorig jaar.

Als we vragen naar welke obstakels hun toegang tot de arbeidsmarkt zouden kunnen belemmeren, dan vrezen 2 studenten op 3 dat een gebrek aan ervaring wel eens een belemmering zou kunnen vormen. Opmerkelijk is dat dat voor 72% van de dames het geval is tegenover 62% van de heren. En meer Vlaamse (70%) studenten liggen ervan wakker dan hun Brusselse en Waalse collega's (60%).

44% vreest de economische situatie. 34% denkt dat de kloof tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt door een ontoereikende opleiding wel eens roet in het eten zou kunnen gooien. Tot slot vreest 18% van hen een ontoereikende talenkennis.

Omdat met de regelmaat van de klok doemberichten opduiken over de erg negatieve impact van de technologische evoluties en de robotisering op de arbeidsmarkt, gingen we na in welke mate deze berichtgeving de studenten al kopzorgen baart. Volgens onheilsprofeten zouden de technologische evoluties immers 50 à 80 procent van de bestaande banen irrelevant maken.

We stelden de studenten dan ook de vraag in welke mate de technologische evoluties een negatieve impact zouden hebben op hun eigen kansen op de arbeidsmarkt. 50% ligt er voorlopig niet wakker van. 29% is wel van oordeel dat hun jobkansen rechtevenredig zullen slinken met de evoluties op technologisch vlak. 21% heeft geen mening. Als we even verder kijken naar het opleidingsniveau, dan zien we dat studenten die een masteropleiding volgen zich minder zorgen maken (17%) dan bachelors (28%) en studenten secundair onderwijs (35%).

Gevraagd naar de kansen die de verschillende diploma's bieden op de arbeidsmarkt, dan denkt 62% van de studenten - terecht - dat een masterdiploma de meeste kansen biedt om snel een job te vinden. Dat aandeel daalt naar 47% voor een bachelordiploma en neemt verder af als het over de kansen van de mensen met een diploma van technisch (29%) en beroepsonderwijs (25%) gaat.

3. belangrijkste conclusies

- 30% van de jongeren is ervan overtuigd dat de technologische evoluties een negatieve impact zullen hebben op hun jobkansen. Vooral lager geschoolde studenten maken zich zorgen. Slechts 17% van de masters vreest een negatieve impact ten opzichte van 28% van de bachelors en 35% van de studenten secundair onderwijs.
- Studenten schatten hun kansen op de arbeidsmarkt na hun studies vrij positief in. Slechts 4% denkt dat hij of zij na een jaar na het afstuderen nog steeds geen job zal hebben.
- Studenten zijn vrij realistisch over hun kansen op de arbeidsmarkt. Ze zijn er immers van overtuigd dat de kansen op de arbeidsmarkt het grootst zijn met een masterdiploma (62%). Slechts 29% gelooft in de kansen met een diploma van het technisch secundair onderwijs en slechts 25% in de kansen met een diploma van het beroepssecundair onderwijs.
- Anno 2017 (58%) werken bijna dubbel zo veel studenten tijdens het schooljaar als bij de eerste meting in 2004 (30%).
- 14% van de studenten werkt niet. Ze doen geen studentenjob tijdens het schooljaar of tijdens de vakantie, klussen niet en doen geen vrijwilligerswerk.
- Van diegenen die op regelmatige basis werken tijdens het schooljaar, geeft 14% van de studenten aan dat ze ook werken tijdens de schooluren.
- Zeggen dat het tij dankzij de nieuwe wetgeving helemaal gekeerd is, is veel te voorbarig. Maar ten opzichte van de bevraging van vorig jaar, is het aantal studenten dat zonder contract aan de slag gaat teruggelopen. Vorig jaar was nog 18% van de studenten zonder contract aan de slag. Vandaag geeft 13% van de studenten aan in het zwart te werken. Of deze terugval structureel is, zal bij de volgende peilingen moeten blijken.
- Ook bij de studenten jonger dan 18 jaar is de situatie positiever dan vorig jaar. 22% (tov 29% vorig jaar) van de -18-jarigen zegt immers zonder contract te werken. Dat neemt niet weg dat bij de min 18-jarigen nog steeds meer dan 1 student op 5 zonder contract aan de slag is. Vermits de risico's die men neemt met zwartwerk helemaal niet opwegen tegen alle voordelen van de huidige regeling, moet de sensibilisering van bedrijven en studenten volgehouden worden.
- 90% van de respondenten die tijdens hun laatste job aan de slag gingen met een contract, geeft aan dat de arbeidsvoorwaarden nageleefd werden.
- Studenten zijn globaal genomen vrij tevreden over hun studentenjob. 84% van de studenten zou opnieuw als student aan de slag willen bij het bedrijf waar ze als jobstudent werken. Slechts 23% (33% vorig jaar) geeft zelfs aan dat ze er ook na hun opleiding aan de slag willen. Deze cijfers wijzen erop dat bedrijven het potentieel van studentenjobs als rekruteringskanaal stevig onderschatten.
- 61% van de studenten geeft aan dat ze hun studentenjob totaal niet in functie van hun studies kiezen. Studenten lijken hiermee alleen maar op de korte termijn te denken en beseffen nog te weinig dat studentenjobs ook relevante ervaring kan opleveren om met een sterker cv aan de start te komen.
- Hoewel sinds 2004 bijna dubbel zo veel studenten werken buiten de zomerperiode, ging dat niet ten koste van hun engagementen als vrijwilliger. Het aandeel studenten dat aan de slag gaat als vrijwilliger blijft immers sinds het begin van de metingen vrij stabiel en schommelt rond de 30%. De doemberichten dat vrijwilligers een uitstervend ras zouden zijn, kunnen op basis van deze peiling niet bevestigd worden.
- De sectoren die het meeste beroep doen op studenten zijn overduidelijk de detailhandel (21%), de horeca (19%) en de overheid/non-profit (15%).

- Gevraagd naar de laatste job die ze deden, gaan de meeste studenten aan de slag als administratief bediende en kassier (kassierster) (12%). Gevolgd door productiewerker (10%) en redder, monitor of animator (9%).
- Wat de betaalde jobs betreft (tijdens het jaar en tijdens de vakantiemaanden), verdienen de studenten gemiddeld 2030 euro per jaar. De mannelijke studenten verdienen meer dan de vrouwen (2 166 euro, tov 1 906 euro). Hoewel dat deels te verklaren is door de twee dagen die de mannen gemiddeld meer werken, zien we dat verschil ook in het uurloon: de mannen verdienen met 11,1 euro meer dan 1 euro meer per uur dan de vrouwen die gemiddeld 10 euro per uur betaald worden. Opmerkelijk is ook dat mannen met klussen (420 euro) jaarlijks meer verdienen dan de vrouwen (234 euro).
- 72% van de studenten spaart. Gemiddeld sparen ze een vierde van het geld dat ze verdienen. Bijna één student op vier levert een bijdrage aan het gezinsbudget en evenveel studenten financieren (een stuk van) hun studies met het geld dat ze verdienen.
- Hoewel de top van de rangschikking ook dit jaar erg stabiel blijft, zijn uitzendkantoren erg nipt (47% tov 44% vorig jaar) het tweede belangrijkste kanaal geworden om een studentenjob te zoeken. De familie blijft met 49% van de studenten dat er een beroep op doet opnieuw erg nipt het populairste kanaal.
- Familie blijft met 30% het meest doeltreffende kanaal om een studentenjob te vinden. Uitzendkantoren zijn met 17% van de studenten die hun laatste job vonden via een uitzendkantoor het tweede efficiëntste kanaal om een studentenjob aan de haak te slaan. Vrienden en kennissen volgen zeer nipt op de 3de plaats.
- Zijn studenten kieskeurig? Met $\frac{3}{4}$ van de studenten die aangeven dat ze ook bereid zijn om studentenjobs 's avonds en in het weekend te doen, lijkt dat te kort door de bocht. 44% van de studenten heeft aan dat ze helemaal niet kieskeurig zijn wat de jobinhoud betreft.
- Studenten lijken hun softskills te overschatten. 4/5 van de studenten wist naar eigen zeggen van bij het begin van de laatste studentenjob perfect welk gedrag van hen verwacht werd. 85% van de studenten denkt bovendien dat hun baas bij de laatste studentenjob tevreden was over het geleverde werk én over hun houding/gedrag. Deze positieve cijfers lijken niet overeen te stemmen met de resultaten van onderzoek van het Vormingsfonds voor Uitzendkrachten naar hoe werkgevers de softskills van jongeren evalueren.

www.randstad.be